

Ματιές στην Ιστορία της Ιατρικής/Glances in the History of Medicine

«Ιητρική δε πάντα πάλαι υπάρχει...» Ιπποκράτης

René Le Fort: ένα γνωστό όνομα, μία άγνωστη μορφή της Κρανιογναθοπροσωπικής Τραυματολογίας.

Αν και το όνομα Le Fort είναι πασίγνωστο σε κάθε φοιτητή, ειδικεύομενο, αλλά και χειρουργό που μελετά και ασχολείται με την τραυματολογία της κρανιογναθοπροσωπικής περιοχής, εν τούτοις ελάχιστα είναι γνωστά για το ίδιο το άτομο αλλά και την ζωή του Γάλλου χειρουργού René Le Fort, ο οποίος για πρώτη φορά περιέγραψε την ανατομική βάση καταγμάτων του μέσου τριτημορίου του προσώπου, προτείνοντας το περίφημο σύστημα ταξινόμησής τους, που καθιερώθηκε στην χειρουργική ορολογία με το όνομα «κατάγματα Le Fort».

Ο Γάλλος χειρουργός René Le Fort (1869-1951) (Εικ. 1), γεννήθηκε στην πόλη Lille της Γαλλίας, στις 30 Μαρτίου 1869. Το οικογενειακό του περιβάλλον στην κυριολεξία καθόρισε και το πεπρωμένο του, όσον αφορά την αφιέρωσή του στην Ιατρική. Ο πατέρας του, ο μεγαλύτερος αδελφός του, ο θείος του (ο φημισμένος ανατόμος και χειρουργός Léon Clément

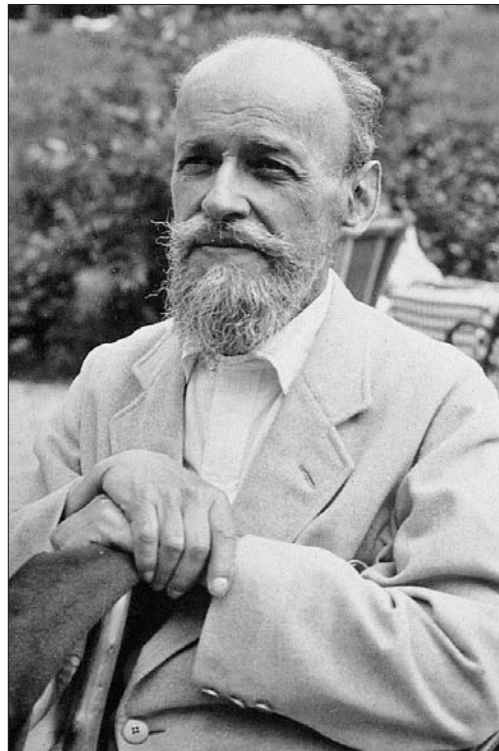
Le Fort), αλλά και ο θείος του πατέρα του, όλοι ήσαν ιατροί. Υπήρξε ο νεώτερος σε ηλικία πτυχιούχος Ιατρικής στην Γαλλία το 1890, παίρνοντας το πτυχίο του σε ηλικία μόλις 21 ετών. Η πτυχιακή του εργασία με τίτλο «Topographie cranio-cérébrale avec applications chirurgicales» (Κρανιοεγκεφαλική τοπογραφία και οι χειρουργικές εφαρμογές της), στην ουσία αποτέλεσε ένα καθοριστικό προμήνυμα για την μετέπειτα συνεισφορά του στην Ιατρική.

Η ιατρική του σταδιοδρομία ξεκίνησε στο στρατό στο περίφημο στρατιωτικό νοσοκομείο Val-de-Grâce στο Παρίσι (Εικ. 2), όπου υπηρέτησε μέχρι το 1899. Παρά το γεγονός ότι τον συνέπαιρνε η άσκηση της χειρουργικής ως στρατιωτικό ιατρό, εν τούτοις το μεγάλο του

“But all these requisites belong of old to Medicine...” Hippocrates

René Le Fort: a familiar name, an unknown figure of Craniomaxillofacial Traumatology.

Although the name Le Fort is well-known to every student, resident and surgeon who studies and deals with traumatology of the craniomaxillofacial region, however little is

Εικ. 1. Ο Γάλλος χειρουργός René Le Fort (1869-1951).
Fig. 1. The French surgeon René Le Fort (1869-1951).

known about the individual himself, and also about the life of French surgeon René Le Fort, who described the anatomical basis for fractures of the mid-face for the first time, suggesting the famous classification system for them, which was established in the surgical terminology under the eponym "Le Fort fractures".

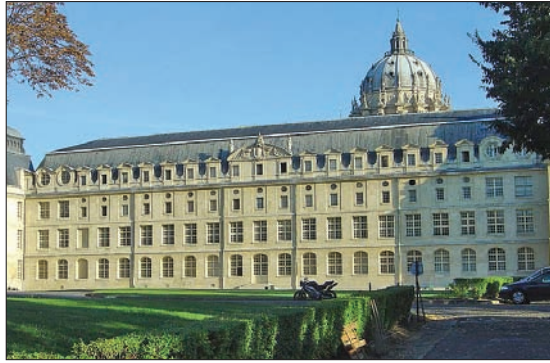
The French surgeon René Le Fort (1869-1951) (Fig. 1) was born in Lille, France, on March 30, 1869. His family defined literally his destiny as regards to his dedication to Medicine. His father, his older brother, his uncle (the famous anatomist and surgeon Léon Clément Le Fort), and his father's uncle, all were physicians. He was the youngest graduate of Medicine in France in 1890, receiving his degree at the age of just 21 years old. His thesis entitled "Topographie cranio-cérébrale

avec applications chirurgicales" (Craniocerebral topography and its surgical applications), was essentially a decisive omen for his subsequent contribution to Medicine.

His medical career began in the army at the famous military hospital of Val-de-Grâce in Paris (Fig. 2), where he served until 1899. Despite the fact that he was excited by practicing surgery as a military surgeon, his great passion was teaching. Therefore in 1899 he returned to his hometown of Lille to teach at the Medical School of the University there. At that time, his pioneering work on mid-face fractures was published in three consecutive issues in February, March and April 1901 in the prestigious journal "Revue de Chirurgie" (Review of Surgery). Another important article entitled "Étude expérimentale sur

πάθος ήταν η διδασκαλία. Ως εκ τούτου το 1899 επέστρεψε στην γενέτειρά του Lille για να διδάξει στην Ιατρική Σχολή του εκεί Πανεπιστημίου. Την εποχή αυτή δημοσιεύθηκε και η πρωτοπόρα εργασία του σχετικά με τα κατάγματα του μέσου τριτημορίου του προσώπου, σε τρία διαδοχικά τεύχη του Φεβρουαρίου, Μαρτίου και Απριλίου 1901 στο έγκριτο περιοδικό «Revue de Chirurgie» (Ανασκόπηση Χειρουργικής). Ένα άλλο βαρυσήμαντο άρθρο του με τίτλο «Étude expérimentale sur les fractures de la mâchoire supérieure» (Πειραματική μελέτη των καταγμάτων της άνω γνάθου), το οποίο δημοσιεύθηκε τον Ιανουάριο του 1900 στο περιοδικό «L' Écho Médical du Nord» (Ιατρική Ηχώ του Βορρά), είναι ελάχιστα γνωστό, αλλά φαίνεται όμως ότι αποτελεί μία εκτεταμένη περίληψη της πλέον διάσημης εργασίας του. Από την μελέτη αυτού του άρθρου, πολλοί συμπεραίνουν ότι ο Le Fort διεξήγαγε τα πειράματά του αναφορικά με την άνω γνάθο στο Παρίσι, αν και ο ακριβής τόπος διεξαγωγής των «μακάβριων» κατά κάποιους πειραμάτων του, εξακολουθεί να παραμένει μυστήριο. Κατά την παραμονή του στην Lille, ο René Le Fort έστρεψε το ενδιαφέρον του και στην ορθοπαιδική χειρουργική, δημοσίευσε δε αρκετά σχετικά άρθρα. Με το ξέσπασμα του Α΄ Βαλκανικού Πολέμου το 1912, επέστρεψε στον στρατό και την άσκηση της στρατιωτικής Ιατρικής, ειδικότερα δε της χειρουργικής του πολέμου, όπου και παρέμεινε ακόμη και μετά την έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Τιμήθηκε με μετάλλιο ανδρείας, ενώ χειρουργούσε στην πρώτη γραμμή του μετώπου, κατά την διάρκεια της μάχης του Dinant. Τα τελευταία δύο χρόνια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου εγκαταστάθηκε στις Βερσαλλίες, όπου το ενδιαφέρον του στράφηκε στην καρδιοθωρακική χειρουργική, ήταν δε από τους πρώτους που πραγματοποίησε χειρουργική επέμβαση στα μεγάλα αγγεία και την καρδιά. Δημοσίευσε άλλο ένα σύγγραμμα με τίτλο «Les Projectiles inclus dans le mediastin» (Βλήματα περικλειόμενα στο μεσοθωράκιο), το οποίο αποτέλεσε την ιδιαίτερη συμβολή του σε μία ακόμη χειρουργική ειδικότητα.

Μετά το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου έγινε Καθηγητής της Επεμβατικής Ιατρικής (Χειρουργικής) και Διευθυντής Ορθοπαιδικής και Παιδοχειρουργικής της Πανεπιστημιακής Χειρουργικής Κλινικής στη Lille (Εικ. 3). Υπηρέτησε επίσης και ως Αρχίατρος στο Sanatorium National Vancauwenberghe de Zuydcoote. Συνταξιοδοτήθηκε το 1937, έχοντας υπηρετήσει ως Καθηγητής της Κλινικής Χειρουργικής στο L' Hôpital de la Charité της Lille (Εικ. 4). Ο René Le Fort τιμήθηκε με πολλά βραβεία και διακρίσεις κατά την διάρκεια της διακεκριμένης σταδιοδρομίας του, όπως το Prix de l' innovation en chirurgie orthopédique Dubreuil-Laborie, η υψηλότερη τιμητική διάκριση της L' Académie Nationale de Chirurgie (Εθνικής Ακαδημίας Χειρουργικής), για την καινοτομία στην ορθοπαιδική χειρουργική, ενώ εξελέγη και Πρόεδρος της Γαλλικής Εταιρείας Ορθοπαιδικής

Εικ. 2. Το περίφημο στρατιωτικό νοσοκομείο Val-de-Grâce στο Παρίσι.
Fig. 2. The famous Val-de-Grâce military hospital in Paris.

les fractures de la mâchoire supérieure" (Experimental study of fractures of the upper jaw), published in January 1900 in the journal "L' Écho Médical du Nord" (Medical Echo of the North), is little known, but it seems to be an extensive summary of his most famous work. From the study of this article, many conclude that Le Fort did his experiments as regards to the maxilla in Paris, although the exact location of his "macabre" experiments according to some, is still a mystery.

During his stay in Lille, René Le Fort shifted his interest to Orthopedic Surgery, and published several related articles. With the outbreak of the First Balkan War in 1912, he returned to the army and the practice of military medicine, in particular war surgery, where he remained even after the outbreak of the First World War. He was honored with a medal of bravery while he was operating on the front-line during the battle of Dinant. During the last two years of the First World War he was stationed in Versailles, where he turned his attention to cardiothoracic surgery, and he was one of the first to operate on the great vessels and the heart. He published another book entitled "Les Projectiles inclus dans le mediastin" (Projectiles enclosed in the mediastinum), which constituted his special contribution to another surgical specialty.

After the end of the First World War he became Professor of Operative Medicine (Surgery) and Director of Orthopedic and Pediatric Surgery at the University Surgical Department in Lille (Fig. 3). He also served as a Chief Surgeon at the Sanatorium National Vancauwenberghe de Zuydcoote (Vancauwenberghe National Sanatorium of Zuydcoote). In 1937 he retired, after serving as Professor of Clinical Surgery at L' Hôpital de la Charité, Lille (Charity Hospital) (Fig. 4). René Le Fort was awarded many awards and distinctions during his distinguished career, such as the "Prix de l' innovation en chirurgie orthopédique Dubreuil-Laborie", the highest honorary distinction of the National Academy of Surgery for innovation in Orthopedic Surgery, and was elected President of the French Society of Orthopedic Surgery in 1936. The characteristic feature of Le Fort's self-denial

Εικ. 3. Αναμνηστική πλακέτα του René Le Fort στο Musée Régional Hospitalier de Lille (Μουσείο Περιφερειακού Νοσοκομείου της Lille). Η ανάγλυφη επιγραφή αναφέρει: «Στον Καθηγητή René Le Fort, οι συνάδελφοί του, οι φίλοι του, οι μαθητές του».

Fig. 3. Commemorative plaque of René Le Fort in Musée Régional Hospitalier de Lille (Museum of Lille's Regional Hospital). The embossed inscription says: "To Professor René Le Fort, his colleagues, his friends, his students".

Χειρουργικής το 1936. Χαρακτηριστικό της αυταπάτης και της διάθεσης προσφοράς του Le Fort, είναι το γεγονός ότι με την έναρξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, επέστρεψε παρά την συνταξιοδότησή του στα εκπαιδευτικά του καθήκοντα, ώστε να βοηθήσει την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου της Lille, ενόσω οι συνάδελφοί του πανεπιστημιακοί Καθηγητές εκπλήρωναν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις.

Αναφορικά με το σύστημα ταξινόμησης των καταγμάτων του μέσου τριτημορίου του προσώπου που φέρει το όνομα του René Le Fort (I, II και III), θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο βασικός σκοπός αυτής της πρωτοποριακής έρευνας ήταν να αποδείξει ότι οι τραυματικές κακώσεις του μέσου τριτημορίου του προσώπου δεν διασπείρονται προς τη βάση του κρανίου. Αξιοσημείωτο επίσης είναι ότι αν και ο Le Fort επικεντρώθηκε σε συγκεκριμένα κατάγματα της άνω γνάθου, τα οποία προέκυψαν από μωλωπισμούς ή συμπιέσεις, δεν αξιολογήσε τραύματα από πυροβόλα όπλα, τέμνοντα όργανα, ή μερικά κατάγματα της φατνιακής απόφυσης ή των ρινικών οστών. Πραγματοποιώντας 35 πειράματα κυρίως σε νωπά πτωματικά παρασκευάσματα, αλλά και σε συντηρημένα, προσδιόρισε αρκετούς σημαντικούς παράγοντες των τραυματικών κακώσεων, όπως την αρχιτεκτονική του οστού, την ταχύτητα και την μάζα του τραυματίζοντος μέσου, το σημείο, την διάρκεια και την κατεύθυνση της πρόσκρουσης, καθώς επίσης και την έννοια δράσης και αντίδρασης. Παρά το θρυλούμενο γεγονός της χρησιμοποίησης οβίδων κανονιών ή άλλων αλλόκοτων μέσων για την πρόκληση των πειραματικών τραυματικών κακώσεων, η αλήθεια είναι ότι χρησιμοποιήθηκε κυρίως ένα ξύλινο ρόπαλο ή μεγάλο τούβλο, με ποικίλα κτυπήματα κάθε φορά ώστε να προκληθούν τα αντίστοιχα κατάγματα. Επίσης σε κάποιες περιπτώσεις οι τραυματικές κακώσεις προκλήθηκαν ύστερα από την ρίψη των κρανίων (μετά τον αποκεφαλισμό των πτωμάτων), πάνω σε τράπεζες.

Αν και κατά την διάρκεια της ζωής του ταξίδεψε πολύ για την εποχή του, επισκεπτόμενος τα Βαλκάνια, την Ινδοκίνα, την Μαδαγασκάρη, την Ρωσία, την Παταγονία και τις Η.Π.Α., τα τελευταία χρόνια της ζωής του τα πέρασε καθηλωμένος πάνω σε αναπηρική καρέκλα, εξ αιτίας μιάς άγνωστης επώδυνης νόσου. Η δοκιμασία του επιδεινώθηκε περαιτέρω από το γεγονός ότι έζησε τον θάνατο της κόρης και του μικρότερου γιού του, πριν αφήσει την τελευταία του πνοή στην Lille της Γαλλίας το 1951, ανήμερα των γενεθλίων του, σε ηλικία 82 ετών. Η μνήμη του René Le Fort θα μείνει ανεξίτηλη στην Ιστορία της Ιατρικής, καθόσον η πρωτοποριακή έρευνά του, πέρα από την βασική κατανόηση των καταγμάτων του μέσου τριτημορίου του προσώπου, αποτέλεσε και την βάση για την ανάπτυξη των οστεοτομιών, που χρησιμοποιούνται σήμερα για την διόρθωση αρκετών κρανιοπροσωπικών δυσμορφιών.

Ο φιλήστωρ

Εικ. 4. Το νοσοκομείο de la Charité της Lille.

Fig. 4. The "Charity Hospital" in Lille.

and willingness to offer, is the fact that at the start of the Second World War, he returned into his teaching duties despite his retirement, to help the University of Lille Medical School, while his colleagues university professors fulfilled their military service.

Regarding the classification system of mid-face fractures named under René Le Fort (I, II and III), it should be noted that the main purpose of this pioneering research was to prove that traumatic injuries to the mid-face do not radiate to the cranial base. It is also noteworthy that although Le Fort focused on specific maxillary fractures resulting from contusions or compressions, he did not evaluate gun shot injuries, those inflicted by cutting instruments, or partial fractures of the alveolar process or nasal bones. By conducting 35 experiments mainly in fresh cadaveric specimens, but also in fixed, he identified several important factors of traumatic injuries, such as the architecture of the bone, the velocity and mass of the wounding medium, its point, duration and direction of impact, as well as the concept of action and reaction. Despite the legend that cannonballs or other bizarre means were used to cause experimental traumatic injuries, the truth is that mainly a wooden club or block was used, with varied number of blows to each specimen to ensure the corresponding fractures. Also in some cases the traumatic injuries were caused after throwing of the decapitated skulls at tables.

Although he traveled a lot during his life, visiting the Balkans, Indochina, Madagascar, Russia, Patagonia and the USA, he spent the last years of his life confined to a wheelchair, because of an unknown painful illness. His suffering was further aggravated by the fact that he saw the death of his daughter and his younger son before he left his last breath in Lille, France in 1951, on his birthday, at the age of 82. René Le Fort's memory will remain indelible in the History of Medicine, as his ground breaking research, beyond the basic understanding of mid-face fractures, has also been the basis for the development of osteotomies currently used to correct several craniofacial deformities.

The filistor